

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5202/24
16.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиоца Еurobank Direktna а.д. Београд, са седиштем у Београду, Вука Караџића број 10, као правног следбеника Ріraeus bank а.д. Београд, чији је пуномоћник Иван Березлев, адвокат из Београда, Шуматовачка број 108, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Стела Хасовић, адвокат из Београда, Видиковачки венац број 79, ради дуга, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 1891/22 од 4.6.2024. године, у седници већа одржаној дана 16.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 1891/22 од 04.6.2024. године у ставовима другом и трећем изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неосновани.

Образложење

Ожалбеном пресудом, у ставу првом изреке, стављено је ван снаге, у обавезујућем делу, решење о извршењу Првог основног суда у Београду И.бр.55973/10 од 17.9.2010. године. Ставом другим изреке пресуде, усвојен је тужбени захтев тужиоца па је обавезан тужени да тужиоцу, на име дуга, исплати укупан износ од 141.653.422,45 динара и то: на име главног дуга износ од 79.064.956,35 динара са законском затезном каматом почев од 2.7.2015. године до исплате, на име законске затезне камате износ од 62.588.466,10 динара почев од 1.9.2010. године до 1.7.2015. године, све у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ 457.220,00 динара, са законском затезном каматом од дана када се стекну услови за извршење до исплате, у року од 15 дана.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу побијајући исту у ставовима другом и трећем изреке, а како то произлази из садржине жалбе туженог,

из свих законом прописаних разлога.

Тужилац је доставио одговор на жалбу туженог.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386. ЗПП-а (“Сл.гласник РС” бр.72/11 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да жалба туженог није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбама члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП-а на које другостепени суд пази по службеној дужности. Пресуда није захваћена ни битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. истог закона, на коју се указује жалбом туженог, јер је њена изрека јасна и непротивречна сама себи и разлозима пресуде, а у пресуди је дато довољно јасних и непротивречних разлога о битним чињеницама, на којима је одлука заснована, тако да пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је Привредно друштво за трговину на велико чврстим, течним и гасовитим горивом “...” д.о.о. Београд, као корисник кредита, са Piraеus bank а.д. Београд, као правним претходником овде тужиоца, као даваоцем кредита закучио дана 19.5.2008. године Уговор о дугорочном револвинг кредиту број ... Наведеним уговором, банка је одобрила кориснику кредита дугорочни револвинг кредит у износу од 1.000.000 евра, у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан пуштања кредита у течај (члан 1 став 1). Уговорено је да на износ средстава одобреног кредита банка обрачунава камату по стопи тромесечног ЕУРИБОР-а увећану за 5% пропорционалном методом, на годишњем нивоу, што представља ефективну каматну стопу од 10,70% годишње, на дан израде уговора (члан 4 став 1), да у случају да корисник кредита не измири своје обавезе о року њихове доспелости, на све доспеле, а неизмирене износе банка обрачунава затезну камату у складу са актима пословне политике, а која је у моменту закључена уговора за 2,5% на годишњем нивоу већа у односу на редовну камату (члан 4 став 5), да се корисник кредита обавезао да уредно и благовремено измирује обавезе по основу плаћања главнице, камате и накнада према обрачуну и инструкцији за плаћање који му достави банка (члан 5 став1), као и да плаћа камату месечно према каматном обрачуну који му банка достави у складу са чланом 4 уговора, а према инструкцијама банке (члан 9 став 1). У делу уговора који носи назив "Инструменти обезбеђења" наведено је да се корисник кредита, пре пуштања кредита у течај, а на име обезбеђења обавезује да да, између осталог, једну бланко меницу издату од стране власника предузећа, АА, са одговарајућим меничним овлашћењем за њено попуњавање и подношење на наплату (члан 12 став 1 тачка 3). Дана 19.5.2008. године, тужени је дао изјаву да је Piraеus bank а.д. Београд по уговору број ... од 19.5.2008. године одобрила кредит у износу од 81.583.100,00 динара, те да се при закључењу уговора обавезао као јемац да Piraеus bank а.д. Београд, као обезбеђење њеног потраживања преда један комад меничног бланкета. Такође, изјавом је овлашћена Piraеus banka а.д. Београд да у случају неуредног извршења обавеза по наведеном уговору о кредиту попуни поменуте менице, са клаузулом без протеста, у висини доспелих обавеза. Бланко меница серије ... попуњена је у Београду дана 19.5.2008. године и гласи на износ од 79.064.956,35 динара, те је дат налог од стране трасанта АА, овде туженог, да се по наредби Piraеus

bank а.д. Београд плати износ од 79.064.956,35 динара за ову једну меницу. Над Привредним друштвом за трговину на велико чврстим, течним и гасовитим горивом "...” д.о.о., решењем Привредног суда у Београду Ст 4096/10 дана 7.10.2010. године, отворен је стечајни поступак. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке од 19.2.2014. године, те допунског налаза и мишљења вештака од 8.7.2015. године, као и из изјашњења истог вештака, произлази да у складу са обрачуном камате према члану 4. уговора (будући да суду нису достаљени докази о изменама наведеног члана), према првој варијанти налаза и мишљења и допуни налаза и мишљења, дуг туженог према тужиоцу износи укупно 141.653.422,45 динара, од чега износ од 79.064.956,35 динара представља основни дуг, а износ од 62.588.466,10 динара представља законску затезну камату за период од 31.8.2010. године до 1.7.2015. године (табела 3. допунског налаза и мишљења). Такође, утврђено је да не постоје докази у списима предмета да је тужени делимично измирио своју обавезу према тужиоцу, будући да два износа од 95.888.800,00 динара и износ од 94.596.547,00 динара не престављају никакве уплате туженог, већ износ од 95.888.800,00 динара представља износ који је банка уплатила туженом по основу кредита, а који није измирен и који је пренет из претходне године, о чему се судски вештак детаљно изјаснио приликом саслушања.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, а применом одредби чл. 997 до 1019 Закона о облигационим односима, те одредбе чл. 25 ЗОО, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца основан. Према становишту првостепеног суда, тужени је изјавом датом дана 19.5.2008. године јемчио за обавезу дужника по закљученом Уговору о кредиту број ... од 19.5.2008. године, након чега је на дан потписивања уговора о кредиту издао и бланко меницу, дакле, у тренутку када је износ тужиоцевог будућег потраживања био познат, те дата изјава представља пуноважну изјаву о јемству. Потписивањем менице, тужени се обавезао према повериоцу да ће испунити пуноважну и доспелу обавезу дужника, ако то овај не учини, а како је меница у писаној форми, предузимањем наведене радње тужени је дао изјаву јемства у смислу одредби чланова 997 и 998 ЗОО. Имајући у виду да је кредит одобрен правном лицу, као и то да је као намена кредита у уговору била финансирање обртних средстава, потраживање тужиоца у овој парници настало је из уговора о привреди, због чега тужени одговара као јемац-платац (члан 1004 став 4 ЗОО), а који одговара повериоцу као главни дужник за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење било од главног дужника, било од јемца или од обојице у исто време (члан 1004 став 3 ЗОО). Како тужени у току парничног поступка није доказао да је своју обавезу испунио, или да је она на неки други начин одређен законом престала, те како није доказао да је своју обавезу испунио, макар и делимично, то је првостепени суд нашао да је захтев тужиоца за исплату дуга основан.

Одлучујући о висини тужиоцевог потраживања првостепени суд је пошао од налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке од 19.2.2014. године, допунског налаза од 8.7.2015. године, те изјашњења вештака на примедбе од 28.4.2014. године, те је утврдио да дуг туженог према тужиоцу износи укупно 141.653.422,45 динара, од чега износ од 79.064.956,35 динара представља основни дуг, а износ од 62.588.466,10 динара представља законску затезну камату од 31.8.2010. године до 1.7.2015. године (табела 3. допунског налаза и мишљења). На износ главног дуга првостепени суд је тужиоцу досудио и камату сходно одредби члана 277 и 324

Закона о облигационим односима почев од 2.7.2015. године, као првог дана од дана вештачења када је износ дуга утврђен па до исплате.

Надаље, првостепени суд је применом одредбе члана 460 став 4 Закона о парничном поступку, донео одлуку као у ставу првом изреке пресуде тако што је ставио ван снаге решење о извршењу Првог основног суда у Београду И број 55973/10 од 17.9.2010. године у обавезујућем делу у целини и самостално одлучио о тужбеном захтеву тужиоца.

Одлуку о трошковима парничног поступка првостепени суд је донео применом одредби члана 150, 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку. На досуђени износ трошкова парничног поступка суд је тужиоцу признао и законску затезну камату у смислу одредби из члана 277 и 324 Закона о облигационим односима почев од дана када се стекну услови за извршење до исплате.

И Апелациони суд сматра да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Неосновано се наводима жалбе туженог оспорава утврђено чињенично стање и оцена изведених доказа, као и налаз и мишљење судског вештака економско-финансијске струке, указивањем да је суд пропустио да цени доказе из којих произилази да је 6.10.2010. године тужени исплатио износ од 95.888.800,00 динара, као и начин на који је уплата туженог у износу од 47.259.703,40 динара утицала на висину дуга. Ово с тога што је чињенично стање доказима изведеним сходно члану 7 став 1 и члану 228 Закона о парничном поступку у вези са чланом 229 став 2 истог закона правилно и потпуно утврђено, па се изјављеном жалбом утврђено чињенично стање, које је резултат правилне примене одредбе члана 8 Закона о парничном поступку, не доводи у сумњу.

Наиме, судски вештак се на рочишту одржаном дана 4.6.2024. године изјаснио да износи од 95.888.800,00 динара и 94.596.547,00 динара не представљају никакве уплате туженог којима је он измиривао кредит, већ да наведени износи представљају неизмирене обавезе по основу дугорочног и краткорочног кредита, те да износ од 95.888.800,00 динара представља износ који је банка уплатила туженом по основу кредита, који није измирен и који је пренет из претходне године. Такође, у налазу вештака од 19.2.2014. године под тачком В) детаљно је објашњено како је евидентирана уплата за корисника кредита у износу од 47.259.703,40 динара, умањења за накнаду од 407.915,50 (провизија 0,5% од износа одобреног кредита на име накнаде за обраду кредитног захтева), а у преосталом износу од 46.851.787,90 динара односно 466.329,12 евра искоришћена за отплату главнице кредита и доспелих камата. Судски вештак се у погледу камате изјаснио да је тужилац обрачунавао камату на уговорени начин применом пропорционалне методе, а да се обрачун законске камате до 24.12.2012. године вршио по Закону о висини стопе затезне камате ("Сл.лист СРЈ", бр.9/01 и "Сл.гл.РС", бр.31/11 и 73/12-УС), а потом по новом Закону о затезној камати ("Сл.гл.РС", бр.119/12), применом пропорционалне методе.

Сходно наведеном, неосновани су жалбени наводи туженог који понавља примедбе на налаз и мишљење судског вештака које је истицао и у току поступка, а на које се судски вештак стручно и аргументовано изјаснио, те исте отклонио. Осим тога, тужени није предложио контролно вештачење у складу са чланом 271 Закона о парничном поступку, па су из тог разлога неосновани жалбени наводи којима се оспорава налаз и мишљење судског вештака, а самим тим и наводи жалбе о утврђеном чињеничном стању.

Неосновани су и жалбени наводи туженог којима указује на погрешну примену материјалног права, с обзиром на то да је првостепени суд правилно применио одредбе чл. 997 до 1019 Закона о облигационим односима, када је закључио да је тужени у обавези да исплати износ који тужилац потражује по основу неиспуњене обавезе из уговора о кредиту и по основу меничног јемства. Ово имајући у виду да главни дужник из предметног уговора о кредиту није испунио уговорну обавезу, а тужени је меничним овлашћењем и предајом менице као средства обезбеђења, преузео обавезу као јемац-платац, у ком случају одговара као главни дужник за целу обавезу. С тога, тужилац има право да по одредбама Закона о облигационим односима, којима је регулисан уговор о кредиту, као и по одредбама Закона о меници, потражује износе невраћеног кредита и износ уговорене камате за период коришћења кредита са даном доспелости кредита.

Супротно жалбеним наводима туженог правилно је првостепени суд прихватио прву варијанту допунског налаза и мишљења вештака којим је утврђена висина и структура укупног дуга у износу од 141.653.422,45 динара, при чему основни дуг представља износ од 79.064.956,35 динара на дан 1.7.2015. године, а износ од 62.588.466,10 динара представља законску затезну камату за период од 31.8.2010. године до 1.7.2015. године. Овако дата, варијанта налаза је обрачуната у складу са уговореним начином обрачуном камате, према члану 4 уговора, а суду нису достављени докази о томе да је дошло до измене наведеног члана.

Следом изнетог, правилно је првостепени суд у складу са налазом и мишљењем судског вештака и то првом варијантом, обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 141.653.422,45 динара, са законском затезном каматом на износ од 79.064.956,35 динара почев од 2.7.2015. године до исплате у смислу члана 277 и 324 Закона о облигационим односима. Такође је правилном применом одредбе члана 460 став 4 Закона о парничном поступку ставио ван снаге решење о извршењу Првог основног суда у Београду И.бр.55973/10 од 17.9.2010. године у обавезујућем делу и одлучио као у изреци пресуде.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно о законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе, које је тужени истакао у жалби, али их будући да не могу довести до другачије за туженог повољније одлуке у овом поступку, није посебно образлагао, сагласно одредби члана 396 став 1 и 2 Закона о парничном поступку.

Потврђено је и решење о трошковима парничног поступка будући да је донето правилном применом материјалног права из одредби чл. 150,153, 154 и 163 ЗПП и тужиоцу су који је у овом спору успео, а био заступан од стране пуномоћника из реда адвоката признати само нужни и неопходни трошкови за вођење ове парнице применом

АТ и ТТ у време доношења првостепене одлуке.

Из изнетих разлога, применом одредбе члана 390 и 401 тачка 2 Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу првом изреке.

Како тужени није успео са жалбом у другостепеном поступку, а састав одговора на жалбу тужиоца није био неопходан сходно члану 153 ЗПП, то Апелациони суд странкама није признао право на накнаду трошкова другостепеног поступка, те је применом одредбе члана 165 став 1 ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић